

XXXII. évfolyam

6. szám

SZERETET

VALLASOS REFORMATUS EGYHAZI FOLYÓIRAT

Alapított az 1906. esztendőben.

Alapította, szerkeszti és kiadja: TÖRÖK IMRE.

Megjelenik havonként Kisújszálláson.

Ezen egyházi képes híradó évi díját az 1943.

évvel kezdődőleg évi 3.— P-re emeltük.

Kisújszállás

1943. június hó

Úr Jézus, aki felséggel,
Dicsőséggel mentél az Égbe,

Mennyben léted hasznaiban,
Javaiban részesekké tégy;
Szent Atyád előtt érettünk,
Kik vétettünk, esedezőnk légy!

Jövel, Szentlélek-Úristen!

Te Szentségnek új Világa

Oh, mi édes Vigasztalónk.

Légy kegyes Megoltalmazónk!

Alleluja! Alleluja!

Áldozócsütörtök... Pünkösd

Két drága ünnepet hoz szívünkre a június hónap. Megszentelő áldott hatása van mindakettőnek minden keresztyén lélekre. Ez új hónap harmadik napján, áldozócsütörtök ünnepében úgy érezzük majd, mintha ott volnánk Övele a mennybemenetel hegyén, s mintha hallanók szentséges biztatását, amelyre különösen e mostani nehéz időkben olyan nagy szükségünk van mindnyájunknak, ez egész világnak: „Nem ti dolgoztok ez időket tudnotok, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett. ... Hanem veszitek a Szentléleknek erejét, minekutána eljövendő titeket”. (Ap. Csel. I. r. 7—8. v.)

És eljött a Szentlélek Úristen, hiszen jövele megígértetett s a Jézus ígéretei mind igazak és

amenek. Június hó: 13. és 14. napján, pünkösd örövendetes ünnepét szenteljük. Lélekben ismét a szent városban leszünk, mint egykor, 1910 esztendővel ezelőtt azok a boldog apostolok, mikor megrendült a ház, amelyben egybegyültek, s jött a zúgó szélnek zendülése és mindnyájan betelének ama mennyei szent Erővel, hogy ne érezzék árvaságukat s legyen erejük elvégezni a „munkát” s elhordozni a sorsot, amely rájuk vár.

Szállj le mireánk is, minden emberre, minden szívre, minden lélekre, Istennek Lelke, Szentlélek Úristen, hogy mi is elvégezhessek, ami ránk bízott s elbírhassuk, ami reánk vár a mi mennyei édes Atyánk bölcs és jó Istenünk jóakaratából! Alleluja. Ámen.

Az esztendő gyümölcsei

Most még, hogy e sorokat írom, a „szép egek” olyanok fejük fölött, mint az ére, s a szomszéd föld kebele száraz. Arasznyi a gabonaszál, sok elvetett mag csirázásnak se indult. Mi lesz velünk? — kérdezzük kishitűn, elfeledvén egy-egy pillanatra a mi gondviselő Istenünk szavát: „Vessétek Énreám a ti gondjaitokat!” és Máté evangéliomának VI. r. 25—26. verseit is. Inkább imádkozunk panasz helyett a szent ének szavaival, bízó hittel ám: „Ne törd el a kenyér botját, adj

bő harmatot”. Úristen, kedvező Atyánk!

És folynak már a vizsgák. Megkezdődtek nagyiskolánkban. Az esztendőnek, egy munkás esztendőnek gyümölcse láttatik meg a vizsgák eredményében, a „bizonyítványok” lapjain. Segítsd meg, óh mi Segedelmünk! a tanítót, a tanítványt, s tápláld örömmel a szülői szíveket az esztendő gyümölcseiben, gyermekeik szép előmenetelében, kikért áldoztak sokat az esztendő folyásában, áldoztak, aggódtak és imádkoztak.

Egy agg skót lelkész Debrecenben

A. Somerville — az 1887—8. közötti télen.

Theologus diák voltam akkor még — huszadik esztendőmben! — mikor apostoli útja rendjén Debrecenbe érkezett a fentebb megneveztem glezgói (Glasgow) öreg lelkész. Tanáraink meghírdették, hogy előadást fog tartani. Meg is jelentünk mindnyájan s hallgattuk, nem! — egész lelkünkkel befogadtuk áldott tanítását.

Boldogan olvasgatom most naponként (szinte szeretném egész gyülekezetünk előtt felolvasni!) tanítását, amelyet egy értékes füzetben — a vonatkozó ismertetésekkel kibővítve, magyarázatokkal ellátva, főtiszteletű püspökünk volt kegyes nekem is megküldeni (végtelenül örültem neki, s a leghálásabban köszönöm. Csodálatosan jó hatást tett reám, olvasom-olvasom, szinte tanulom minden szavát). Ismertetni is kívánom a „Szeretet”-ben. Áldó hatását, — meg vagyok erről győződve! — mindenki érezni fogja.

Meg is kezdem, s majd a következő számokban folytatom az ismertetést. Ezúttal csak a Szentigéket iktatom ide, kérve a kedves olvasókat, hogy az itt közlött szöveget a Bibliából is hangosan olvassák el, sőt olvassák fel s értelmét latolgassák lelkükben. Tehát:

János Jelenések Könyve 3. r. 14—22 v.:

„A Laodicabeli gyülekezet angyalának is ird meg: Ezt mondja az Ámen, a hű és igaz bizonyosság, az Isten teremtésének kezdete. Tudom a te dolgaiddat, hogy te sem hideg nem vagy, sem hév; vajha hideg volnál, vagy hév. Így, mivel lágy-meleg vagy, sem hideg, sem hév, kivetlek téged az én számból. Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, és meggazdagodtam és semmire nincs szükségem; és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult és a nyavalyás és szegény és vak és meztelen. Azt tanácslom néked, hogy végy tőlem tűzben megpróbált aranyat, hogy gazdaggá légy; és fehér ruhákat, hogy öltözeted legyen, és ne láttassék ki a te meztelenségednek rútsága; és szemgyógyító irral kend meg a te szemeidet, hogy láss. Akiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem: légy buzgóságos azért, és térj meg. Imé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szót és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő énvelem. Aki győz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe üljön velem, amint én is győztem és ültem az én Atyámmal az ő királyiszékében. Akinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.”

A „Szeretet” júliusi számában következik a prédikáció. Sajnos, csak kivonatossan. Majd megtudakolom aztán, hogy kire milyen hatással volt a nagyszerű tanítás?

A makói újságból

Az öreg Molnár bá' favágással keresi a kenyerét. Valamikor előkelő és vagyonos gazdaember volt. De váltót irt alá. A „jóbarát” attól kezdve levette kezét a váltó-üggyről. Molnár bá'-nak utánament a vagyona, még a tisztas ruha is lefoszlott róla. Minden-minden elveszett. A „jóbarát” meg felvagyonosodott. Valahol találkoztak esztendők multán az úton s az „új gazdag” azt vágta oda Molnár bá'-nak: „Te rongyos!” Felforrt a rettenetes harag indulatja a szegény rongyos emberben, valami esattant, valami koppant, s az „új gazdagot” ott lelték vérbe-fagyva az útszélen. A földi igazságszolgáltatás — persze börtönbe bilineseltette Molnár bá'-t, ki is töltötte a tizenöt kis esztendőt.

S most, né! vágja a fát egy fásólban, pedig már 75 esztendős, s ebben a korban mindenkit nyugzsoldba kergetnek. Herseg a fűrész, esattog a fejsze a fásólban s hallga' mintha énekelne is valaki. Az öreg Molnár bá' reszketeg hangon mondja-mondja, de szinte erőlködve, — eszertt nyakán ráncot vet a bőr, ahogy fejét alázatosan meghajtja ama Bárány előtt:

Óh ártatlanság Báránya,

Ez világnak ki vagy ára,

Megtartója táplálója...

Áldott légy Egek Királya!

Ide iktatom a fentiekre is vonatkoztatással, amit sokszor prédikáltam a háladatosságról. Az Ég angyalai ott állottak nagy seregben az Úr dicsőséges trónja körül. Egymás mellett állott éppen kettő, de azok mintha nem ismerték volna egymást, hidegen, szótlánul álltak egymás mellett.

Az egyik angyal a Jótétemény angyala volt, a másik a Hála angyala! — Jótett és hála! Nem ismerték egymást! Gondolkozzunk ezen!

A fiú visszatér

Isten elboesátotta e földre Szentfiát, a Krisztust, e föld harcai, szenvedései, borzalmi közé. Az Áldozóesütörtök azt jelenti, hogy Krisztus a mennybe visszatért, tehát az Atya visszanyerte Egyetlenét. Példa és zálog ez!

Egy édesanya, meg egy édesapa, elboesátották gyermeküket, daliás, szép és jó fiokat a harcok, a szenvedések s borzalmak közé. Orosz földre. Ott a háború szörnyű fergetegében fogságba került. Mi a sorsa most? Nem tudhatjuk. Már Rómába is irtunk pedig, a nagy egyház látható fejéhez, a pápához. Hol lehet? Szenved-e? Mi van vele?

Krisztus visszatért Otthonába, a szent Egekbe.

Példa, bizonyosság és zálog legyen ez, aggódó, könnyező jó emberek tinéktek is: a ti fiatalok, ő is visszatér! A Mindenüttjelenvelő addig is ott lesz övele, legyen veletek is itthon, s hozza el reátok a fiú visszatérésének boldogító áldozóesütörtökjét!

Kizdián Ádámné Veress Mártha halála

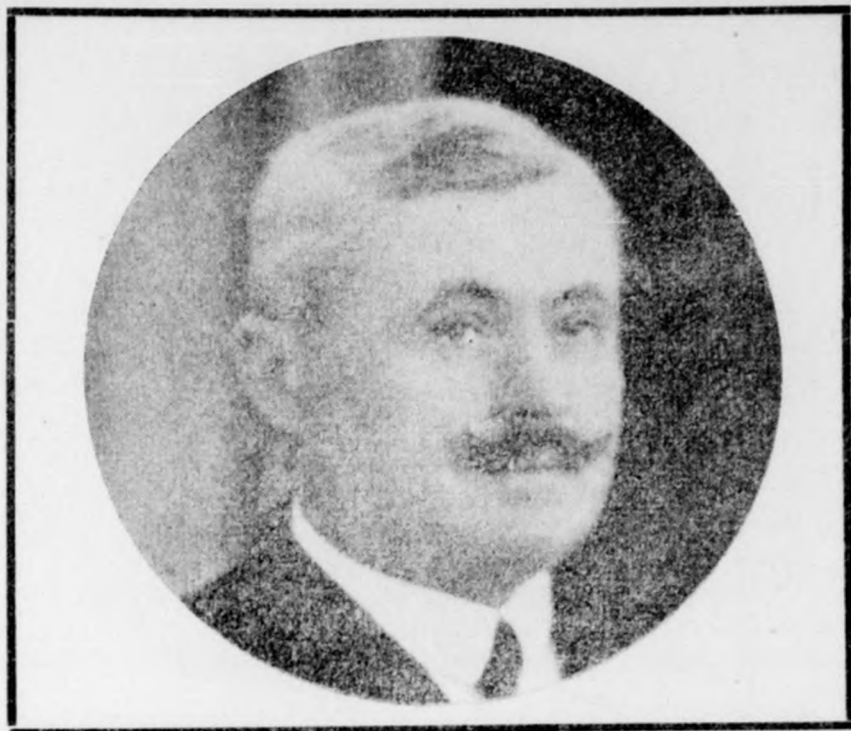
Ki ne emlékeznék közöttünk néhaivaló Veress János és Veress László pátriárka egytestvérekre s az ő ugyancsak két egytestvér hitvestársaikra, meg arra az igazi testvéri szeretetre, amelyben ők s családjaik egymással éltek egykor, magtárjuk, kamrájuk is közös volt s szomszédos házuk kerítésén mindig nyitva volt az ajtó.

Két szép népes család! Időrendiben sokan mentek el a családtagok közül. Legutóbb az a tisztasasszony, akinek nevét e cikk fölé írtuk s emlékezetül arcképét is közöljük.

1881-ben született, tehát elődeinek korához viszonyítva élhetett volna még évtizedeket. (Veress János uram — tudjuk! — 93 éves korában pihent el!) A most boldogult keresztyén asszony szülei: Veress László és Varga Sára voltak. Házasságot kötött Kizdián Ádámmal, a kiváló zeneértő karnaggyal 1904. május havában, 39 éves házasságuk emlékével pihent el most sok-sok szenvedés után. Két kiskorú gyermeküket régen eltemették, egy fiuk él, neves budapesti kereskedő Kizdián László s hitvese: Alács Katalin. Ezek siratták el gyermeki fájdalommal szívükben s testvérei négyen, kik közül kettő tekintélyes gazda városunkban, két nőtestvére közül az egyik Kabán, másik Karcagon emlegeti fájó sóhajtással az elhunyt nőtestvért.

A boldogult keresztyén asszony nemrégiben még erős, egészséges nőnek látszott, dehát mindnyájunknál erősebb amaz „erős Angyal”: a Halál. Itt marad most már a szép nagy ház templomunk közelében. Oszlopai, termei mintha búslakodnának, s a művészi szép bútorok, szobrászi faragványokkal, mintha gyászolnák az egykori gazdasszonyt.

Árvahodott özvegyét, gyermekét, testvéreit, minden szeretteit Isten vigasztalja meg! Ő pedig áldott legyen a sírjában s emlékezetünkben!

Szentpéteri Márton elhunyta

Kunhegyesen született az 1884. november 10. napján. Édesatyja: Lajos, édesanyja: Lukács Rebeka volt. 1907. december 10-én kötött házasságot B. Kovács Zsuzsánna hitvesével, ki most már gyászos özvegye. Egyetlen leányuk: Zsuzsánna, akinek férje egyházunk presbitere: Borus Sándor. Testvérei Kunhegyesen élnek (két nő- s egy fiútestvére). — Április hó 19-én történt halála. — Nagy.szenvedései között messzeföldön is keresett volna gyógyulást, operációnak is alávetette magát ez az egykor viruló egészségű, szorgalmas, tevékeny ember: hiába! Ha volna lehetőség válogatásra e tekintetben: az ő egészséges szervezét választottuk volna egykor, s íme! A hat évtized határát se érthette el! Legyen áldott az emlékezete! Gyászba borult szeretteit, akik sokat aggódtak miatta, míg szenvedései elkészítették a halálra s most, hogy meghalt, szomorú lett a szívük mindhalálukig, özvegyét, leányát s anuak hitvesét, testvéreit, rokonait ne hagyja el méltó gyászukban a vigasztaló Isten!

B. Szabó András halála

Elment a föld porába, lelke szerint az örökvilágba, nemrégiben elhunyt édesatyja Szabó Károly, után, kiről a „Szeretet” egyik utóbbi számában emlékeztünk. Ugyanazon népes nagy családhoz tartozott a közeli rokonság révén, amelyhez a boldogemlékü Kizdián Ádámné is tartozott volt. (Édesanyja Veress Juliánna, a pátriárka Veress János leánya!). Sok megindító történetet tudnánk említeni az elhunytnak földi életéből. Mindenekelőtt, hogy sokáig s nagyon sokat szenvedett (hitvese Tóth Mária tehetne róla bizonyosságot!). Láttuk őt nagybetegen görnyedve állani édesatyja koporsója mellett, körülötte édesanyja s hét testvére szeretteikkel. A leggyászosabb emlékü napon, nagypénteken aztán kiszenvedett, s húsvét első napján tért a temetőbe. Uristen, töröld el a sírok könnyeit, s az elköltözöttnek porát-hamvát szent kezeddel takard be!

Vitéz Markó Imre kenderesi főjegyző halála

Kenderesnek, magyar hazánk legnevesebb községének sok nagy halottja volt az utóbbi időkben. Oh sok nagyemlékü, dicsőséges életű halottat zárt magába, fogadott komor-gyászos fülkéibe az a nagy sírbolt, amott napnyugat felé legott az élők lakóházai után. Sok könnyel, százezer virággal megszentelt szenthely az! Áldottak legyenek, ezerszer áldottak, akik ott pihennek!

Most ismét nevezetes halottja lett Kenderesnek: vezető tisztviselője, akinek nevével kezdtem e mostani írásomat, vitéz Markó főjegyző javaférfi korában elpihent. A Doberdóról hozta még betegségét bizonytalán a hazánkért sokat szenvedett katonatiszt. Ismertük őt tiszaderzsi, tiszaszentimrei s végül kenderesi főjegyző korából. Megépíttette Kenderesen községével a szép új községházát, s mintha igazolódna a babona, az új építésű házból a „gazda“ ime elmegyen.

Május hó 10-én halt meg, s 12-én temették, elment elveszített szerettei után. Nemrégiben siratta el kedves kis leányát is, — elment azok után a dicsőségesek után, akik ott szenvedtek ki egykor az olasz sziklák között. Gyászolják: hitvese, leánya, testvérei, rokonai, barátai, községe és szülővárosa: Hódmezővásárhely. Legelsőknek, hazánk Kormányzójának koszorúja is ráhajlott az utolsó útjára induló „vitéz“ koporsójára!

Megharcolta a harcot, elvégezte a munkát. Áldott legyen, s áldottak, akik gyászolják!

Ird meg...

A Mennyei Jelenésekről írott könyv I. r. 19. v. kezdődik ezzel a két szóval: „Ird meg“... Bizony régecske volt — 1906-ban, mikor meghallottam a lelkeimmel a Szentigékben foglalt ezt a parancsolatot. Harminchét esztendeje! Nagy-nagy idő. Jól tettem-e, hogy engedelmeskedtem? S engedelmeskedném-e mostani eszemmel? S a jelen helyzetben épen?

Dehát nagy célok állottak előttem. Isten dicsőségéért, embertestvéreim boldogságáért, szent egyházunkért akartam dolgozni. Ezen célokat tartottam szemem előtt, lelkeim előtt, míg azt a sok-sok betűt leírtam. Körülbelül húsz nagy kötetet tesz ki az 1906—1943. évek folyása alatt megjelent „Szeretet“-példányok gyűjteménye. Az egekig ér az örömöm, ha elgondolom, hány szívet vigasztaltam, hányat vezettem Istenhez közelebb. Tehát tulajdon boldogságához is közelebb. Felelek most már egyik fentebb feltett kérdésemre: Engedelmeskedném-e most a címben is foglalt ama szent parancsolatnak: Ird meg! Feleletem ez: Igen!

Merthogy sokan megbecsülték, ma is sokan várva-várják írásaimat. — Láttam egy-egy cikkét a „Szeretet“-nek rámába téve szép meszelt szobák

falán, láttam összegyűjtve gondosan nagy kötegekben az eddig megjelent számokat. Egy-egy bánatos lelkű édesanyjáról tudom, hogy esókjaival szentelte meg elveszett, ezer könnyel megsiratott gyermeke arcképét a „Szeretet“-ben. Tudom, hogy voltak olyan nemes lelkek, akik végső rendelkezésükben meghagyták: Koporsómba, fejem alá tegyétek oda egynéhány példányát a „Szeretet“-nek. És a lap fenntartására hozott áldozatok? Harminchétszer fizettem évenként 1200 P-t körülbelül — a nyomdának, az ércöntőnek — a betűkért, a papírért és a képekért, postának stb. Munkám díja? Isten fizetett azzal a boldogító érzéssel, hogy: „Ime elvégeztem a munkát“, amelyet Ő rám bízott. Nem voltam „haszontalan szolgál“, hogy csak azt csináljam, amit muszáj.

Tehát dolgozom, küzdök tovább. Ki eddig 37 esztendőn át segített, velem lesz a jó Isten. Ő se fárad el soha! Irok, tanítok, vigasztalok, míg el nem hagynak, el nem felejtene azok, akikért írtam, — papírra vettem minden betűmet. A kezem már „írógöresös“ egy kissé, igaz! — de a lelkeim, a szent buzgóságom — a régi. Ne hagyjatok el, támogassatok, jó Lelkek!

„Ird meg“, amelyeket láttál. Városomnak s a környéknek harminchét esztendei története (de nem feledkeztem meg egy pillanatra sem egész anyaszentegyházunk, s hazánk, sőt az egész világ dolgairól sem!) — benne foglaltatik eddigi írásaimban.

„Ird meg“, amelyek most vannak — így a Szentige. Olvashatjuk a tömérdek sok újságban, hallhatjuk a rádió útján, amelyekért nem sajnálunk egy hónapra vagy éppen egy hétre többet kiadni, mint egész évre a szegény kis „Szeretet“-ért.

„Ird meg“ — így szól tovább a Szent Biblia — amik ezután következnek. — Hajh, ha én azt megírhatnám, tüstént azonnal megszűnnék az ágyúdörgés, fegyverropogás, repülőgépek kattogása, haldokló katonák jajszava, anyák siralma, milliók rettegése. De hát nem ember elméjében, hanem Isten hatalmában van a jövő.

Irgalmas Isten! Ne hagyj el bennünket! Sem engem, aki írok, sem azokat, akik írásomat hű szívvel olvassák.

Vasúti menetrend

Kisújszállástól 1943. május 17-től.

Indul: 0.20 Budapest nyugati (csak vasárnap); 0.45 Debrecen; 2.50 Budapest nyugati; 4.20 Dévaványa; 6.14 Budapest nyugati; 6.32 Budapest keleti; 6.35 Kálkapolna; 9.13 Budapest keleti; 9.18 Püspökladány; 10.38 Körösmező; 10.45 Dévaványa; 13.53 Dévaványa; 14.00 Kálkapolna; 16.15 Szolnok; 17.14 Budapest nyugati; 18.03 Nyíregyháza; 18.25 Szolnok; 20.03 Debrecen (csak szombaton); 20.42 Kolozsvár; 21.07 Debrecen; 21.20 Pusztataskony-Abádszalók.

A Szeretet szerkesztősége és kiadóhivatala
Kisújszálláson, Széchenyi-utca 23. sz. —
Csekkszám: 23.002.